

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XLV. Ecclesia olim per unitatem fidelium celeriter, & feliciter
ædificata, plangit se modò per discordiam destrui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](#)

surge, & occide, & purga à sor-
dibus bestiarum, desertum cor-
distui, ut ejectis hisce feris san-
ctarenoventur, mundentur, &
ex cubili draconum & struthio-
num, domus, & templum Dei
mundum efficiatur, quod divina
majestas inhabitare desiderat,
hīc misericorditer per gratiam,
& ibi magnifice per gloriam
in omnem æternitatem.
Amen.

DISCURSUS XLV.

Res.

Vide Domine, quoniam tribulor; contur-
batus est venter meus, subversum est cor meū
in memetipsa, foris interfecit gladius, & domi
mors similis est. *Thren. I. v. 20.*

DE ECCLESIA.

*Ecclesia olim per unitatem fidelium aedificata,
plangit, se modo per discordiam destruit.*

Formatur Deus Adæ tu dignum venit, quod Deus nō
adjutorum simile sibi, formasse, sed aedificasse ex costa *Figurat*
tulit unam de costis ejus Evam dicitur, sicut enim domus *Ecclesiam*
dormientis, & aedificavit suis constat partibus, & compa-
genibus, tricliniis, & officinis, ita
Gen. 2,22. Eva adi Dominus Deus costam, quam tulerat & corpus suis constat membris,
frata non de Adam, in mulierem: Per Evam & officinis, ad exequendum vel
formata. ex latere dormientis viri for- chylum, vel chymum, vel san-
matam, seu aedificatam, in sensu allegorico figurari Ecclesiam, guinem, vel spiritus vitales, &
concorditer affirmant Doctores, animales, &c. Quæ officinæ, nisi
quæ quasi ex latere obdormien- sibi invicem correspōdeant con-
tis per mortem, Christi Crucifixi, formata, vel potius aedifi- sensu sympathetico, tota homi-
cata fuit. Nam imprimis nota- nis artificiosa structura cor-
ruit.

Cum

Cum ædificata maximè Eva, id est, Ecclesia dicatur, eam in domum Dei construendam do-

*Cuius
membra
domum
Dei con-
struunt.*

*Varia in
ea officina*

*Glossa
Moralis.
Foris &
intus tur-
bata.*

cere voluit Deus, ad quam fideles tanquam membra, & tanquam lapides vivi invicem uniendi concurrerent, in suas distribuendi officinas. Sed hæc membra, & officinas non debito sibi invicem ordine, & amore cohærere plangit Ecclesia, conturbatus est venter meus, subversum est cor meum in memetipsa. Hugo per ventrem intelligit simplices; Glossa moralis, Prelatos, & divites, per cor, Religiosos. Nec incongruè etiam ventrem, seu ventriculum, qui chylum coquit, intelligi possunt, subditi simplices, qui chylum & nutrimentum labore suo coquunt toti corpori, chymum coquunt ministri, & officiales, sanguinem, in omnes diffundendum venas; Principes ac Magnates, spiritus animales & vitales, Clerici, & Religiosi &c. Sed hæc membra, & officinarum structuram male sibi cohærere plangit Ecclesia, conturbatus est venter meus, subversum est cor meum per discordias, & bella non tam externa, quæ interna, foris interficit gladius, scilicet infidelium ab exito Christianos persequentium, & domi mors, id est, intra Ecclesiam, per guerras Christianorum. Hæc quidem fidelium conturbatio, est infidelium exultatio, sed summa Matris Ecclesiae afflictio, quæ sicut ex unitate fidelium citò, &

feliciter constructa est, ita ex eorum discordia se dissipandam, gemendo præsumit.

Ad fabricam feliciter prosequendam, & citò absolvendam, summopere conductit, inò necessarium est, ut junctis animis, viribus, ac manibus ad opus concurrent omnes, quorum interest, illique strenue, indefessè, maximè autem concorditer, insistant. Sic fecerant olim Israëlitæ in reparandis urbis & templi sacri ruinis, adhortante, & confortante eos generosè Nehemia: *Ves nos tu afflictionem, in qua sumus, quia Ierusalem est deserta est. & portæ eius consumpta sunt igni; venite. & edificemus muros Ierusalem.* Etrurus: *Surgamus, & edificemus:* Notat Glossa Moralis, quod hoc Verbum est Novum Christi ad discipulos, ad edificationem Ierusalem Ecclesie, per predicationem, & edificationem bonam inducenüs eos. Nam Christus quia vetus Jerusalem, scilicet Iudaica Synagoga cum suo Testamento Veteri, adveniente veritate, una cum umbra, & figuris suis corruiisset, nova edificanda erat Ecclesia, & Jerusalem, quæ se in extasi vidisse testatur Apoc. 21. calyptica aquila: *Et ego Ioannes, vidi civitatem sanctam Ierusalem, excedentem de caelo &c.*

Magnam in ædificatione illa contradictionem, & persecutionem passi fuerant Iudæi à gentibus vicinis, qui partim indignando, partim ridendo dixerant: *1. Esa. 4. Quid Iudæi faciunt imbecilles? Num. 1. 2. quid*

Discursus XLV.

385

Glossa moral. quid ædificare poterunt lapides de a- celeritate incredibili erigebatur cervis pulveris?.. Ædificant. Si ascen- Ierusalem, quæ ædificatur ut civitas. Ps. 121.3. derit vulpes, transil et murum eorum Cujus Jerusalem? (quærerit mag- lapideum. Per gentiles illos Saina- num Africæ lumen S. Augustin:) 5. August. ritanos, Amonitas, Azotios, Ara- Non quæ Prophetas occidit, sed quæ bates, &c. populo Judaico, novam conflat ex Sanctis, tanquam lapidibus in civitas civitatis fabricam molienti, illu- virus. Quod idem confirmat Glos- Gl. Interlinearis: Non saxonum mo- sidentes, Designantur Sacerdotes, & libus, sed quæ virtutum soliditate scribæ Christum deridentes in Cruce, consurgit; & Sanctorum societate, ait Glossa-Moralis, quæ quidem de- nusquam dissolvenda construitur.

Iud. 2. ri- centes: Vah: qui destruis templum autem credentium erat cor unum, & Dei, & in tribus diebus reædificas, &c. anima una. Quid ergo mirum? Si fuit Christo impossibile non magis augebatur credentium in Do- c. 5. v. 14. mino multitudo: Unitate enim, concordia & pace res parvæ cre- vnitate & pace scunt, & firmantur. Unde maxi- crescit. mè de roganda pace mandat Pro- pheta regius: Rogate, quæ ad pa- cem sunt Ierusalem: Hic agitur de Gl. mor. fatus militantis Ecclesie, ait Glossa v. 18. moralis, pro qua rogari jubetur Ie- rusalem superna; fiat pax in virtute tua, id est, Pax in Ecclesia militante. S. Augustinus exponit: Fiat pax in virtute tua, id est, Fiat pax in dilectione tua: quia virtus tua, d. lectio tua. Audi Cantica cantico- rum; valida est, sicut mors dilectio. Magnificentius exprimi non potuit Charitas fortitudo charitatis, quam ut diceret; fortius ut valida est sicut mors dilectio. Quis enim resistit morti? Resistitur ignibus, undis, serro, resistuntur regibus; venit una mors, quis ei resistit? Propterea viribus ejus charitas comparata est. Optatur ergo, & oratur, ut in Ierusalem, militante Ecclesia, fiat

III. Attamen sicut generoso operi insistebat populus Israëliticus, v. 18. qui unā manu suā faciebat opus, & alterā tenebat gladium. Et adifica- bant, & clangebant buccinā. Sic etiam in primitiva Ecclesia nihil gentium persecutione territi Apostoli, & fideles, una manu fa- ciebant opus, Ecclesiam ædifican- do, & alterā tenebant gladium mortificationis, ædificabant, & clangebant buccinā. Verbum Dei populis annuntiando. Hoc modo

F. Franc. Ioseph. Op. IV.

C c c

pax

pax in virtute tua, fiat pax in dilectione tua: Et per istam virtutem, per istam dilectionem (ait S. Augustinus) per istam pacem, fiat abundantia in turribus tuis, augeatur, crescat, extruatur, erigatur, aedificetur & firmetur Ierusalem, Ecclesia Dei, ut civitas, in pace, in unitate, in dilectione.

IV. In ista virtute, quae fortis est,
Hac elu- ut mors, ignem tribulationis, un-
dit orans das persecutionis, ferrum tor-
infatuus. mentorum, minas potestatum, crudelitates Regum, & omnes gentilium, Iudeorum ac hæreticorum arietes superavit Ecclesia Dei, & per pacem, & virtutem dilectionis fortis, ut mors, esse. Cita, prostravit Reges, ac Principes.

Pl. 149. 8. pes, ad faciendam ruinam in nationibus, increpationes in populo, ad aliquid Reges eorum in comedibus, & nobiles eorum in manu ferreū. Nam fortis ut mors dilectio, pax, & unitas, insuperabilem fecit Ecclesiam. Ut murus, & structura fortis sit, etiam camentum, ex tenaci materia præparato, lapides jungantur, & cohaerent, necesse est; nam lapides quantumvis grandes, quadrati & politi, sine camento, siccum tantum, & instabilem constituant marum, facili labore dejiciendum. Camentum spirituali Ecclesie structuræ, & jungendis viuis lapidibus Christus pacem, & unitatem, seu dilectionem mutantam constituit, hoc est preceptum tuum, ut diligas in vicem. Et ite-

Camen-
tum forte,
est char-
tas & pax
Ioan. 15.
11.

rum: pacem relinquo vobis, pacem ^{Ioan. 14.} meam do vobis. Hoc dilectionis, & ^{27.} pacis camentum Dei Filius proprio temperavit sanguine, quod tenacius vivi lapides hoc invicem conglutinarentur, ita ut nec portæ inferi adversus hanc strucram, novæ Ierusalem, aedificatae, civitatis instar, prævalere possent.

Sed, quia paulatim camentum V. hoc dilectionis & pacis decidere, <sup>Hoc de-
ciente,</sup> & charitas multorum refrigerare cœpit, foris bella, intus exortæ seditiones, magnam murorum ac turrium partem, amplias provincias, & regna destruxerunt, & dum foris gladius, intus mors similis illi, grassabatur, privatio scilicet charitatis, & unionis, ac separatio animorum, hinc dispersi Th. 4. b sunt lapides sancti artii in capite omnium platearum. Ita ut per ruinas murorum ascendere vulpes, & dispersi irrumpere feræ facile potuerint. ^{sunt lapides} Lapidès vivi, quadri, & fortes, ^{ies San-} fuerant Christiani in Imperio ^{duarii,} Orientali, turris manita Ecclesie fuerat Patriarchalis Sedes Constantinopolitana, turris eminensissima Palæstina, à tot viris sanctis inhabitata, murus insuperabilis Ægyptus, tot Ascetarum famosa sanctitate celebris, munimentum forte Ecclesie erat Græcia, tot sanctorum Patrium, & Doctorum propignaculis insigillatum, sed dispersi sunt lapides sanctuariorum, in capite omnium platearum, & vix rudera harum turrium, murorum, ac monumentorum

rum

rum Ecclesiæ licet cernere. Et conuicti, sicut vulpes Samsonis, quisnam hæc omnia devastavit, non aries, non gladius, non robur exercitus, non barbarorum ferocia, non hostiam immensus numerus, structura hujus fortitudinem deicere potuisse, si firmiter sibi invicem charitatis, & unitatis contemptu Lipides cohaerissent, sed per tumultus, animorum alienationes, & discordias ab invicem dissoluti, dispersi sunt in capite omnium platearum.

Differ-
dia dvi.
ab.
Discordia fecit, charissimi fratres, fecit discordia, ut tot Christiani orbis provincie & regna ab invicem dividerentur, divisa perirent. *Hac enim humanarum re-*
rum necessitas (ait præclarè Emmanuel The-
manel) *sociata augeri, aucta divi-*
saturus in di, divisa perire. In primitiva Ee-
tologiis de clezia, quia animi erant uniti, &
Abraham
Et de-
fruit.
S. Bonav.
serm.
Dom. 4.
leutec.
S. Anton.
Domin.
Passionis.
Christia-
ni nomi-
nandi.
corde con-
stanti nominantur, bene ergo sunt no-
mine, non corde. *Q*ui felicit non
corde, sed nomine tantum sunt

conuicti, sicut vulpes Samsonis, conuicta vnde, fax ius d' vse erunt, ut idem Seraphicus scribit. At licet subinde fucibus sint conjuncti Christiani, maximè proceres, & magnates, corde tamen divili sunt. Et quid inde? *misericordia eis cor eorum (infert O-*
Osee 10.
scis) nunc inerrubunt. Hec enim ist
humanarum rerum necessitas, sociata
augeri, aucta dividi, divisa perire.

*D*icit subinde Ratio politica, *V.*
& interesse proprium, ut pro *Quarens*
temporum conjectura ad con- *per fissio-*
fervationem individui, interesse *am in-*
specificum reponatur, & non at *tereff-*
tetra totius corporis, aliorum- *proprium,*
que membrorum conservatione,
unum membrum ab alioru con-
silijs, & communitate divisum
private consulat utilitati ; sed
mentitur iniquitas sibi, dum enim
delruit totum, etiam partes in-
teriori necesse est, & languente
toto corpore, aut principaliori-
bus saltē membris consumptis,
etiam de privata cujuslibet mem- *Cum reli-*
bri salute conclamatum est, ne *quis perit*
cesse est enim divisa perire.

*R*efert Titus Livius, tumul- *Livius*
tuosam plebem Romanam (eō dec. 1.1.2.
quod minus utilitatis suæ curā es- *Apologus*
se senatū suspicaretur) ex urbe *a statua-*
in sacrum montem excessisse,
sæva omissa Patribus conscriptis
minitātem, ad quam delegatus *cho.*
Menenius Agrippa, periculosam
illorum, sub utilitatis privatæ
spē & pretextu factam, scissio-
nem, atque separationem, hoc,
licet.

licet simplici, apolo luculenter exposuit. Ferunt indignatæ reliquæ partes, suâ curâ, suâ labore, ac ministerio ventri omnia quæri, ven-trem in medio quietum, nihil aliud quâm datis voluptatibus frui; conspi-râse inde, ne manus ad os cibum fer-rent, nec os acciperet datum, nec den-tes conficerent. Hac irâ dum ventrem fame domare vellent, ipsa unâ mem-bra, totumque corpus ad extremam tabem venisse, inde apparuisse, ventris quoq; haud segne ministerium esse, nec magis ali, quâm alere eum, redden-tem in omnes corporis partes, hunc, quo vivimus, vigemusque, divisum pa-riter in venas maturum confessio cibo sanguinem. Comparando hinc, quâm intestina corpori sedilio similius esset irâ plebis in Patres, flexisse mentes hominum, asserit Titus Livius. Agi deinde Concordia cœpum. Dum scilicet agnovit ex brevi, & solida Menenij oratione plebs Ro-mana, nullam sive in publi-cum, sive in privatum odium scissionem fieri posse, quin ea in propriam etiam redundet rui-nam: impossibile quippe est, di-visa non perire.

VII.
Navis
divisa.

Navis quamdiu partibus sibi bene connexis, ac bitumine so-lidè linitis constat, nullis exur-gentium undarum procellis mer-gitur, at navis quantumvis ma-gna, si scissuras patiatur, & divi-siones, extremo patet interitus periculo. Hinc scissionum, ac di-scordiarum periculum, optimè expressit ille, qui navi per scissu-

ras læsæ, hæc apposuit verba: di-visa mergitur, quæ bene compa-ginata nullum, quod timeat, habet periculum.

Terram diluvio deleturus ira-tus Deus, ad salvandas singulas animalium species, unicâmque justi Noe familiam, mandavit isti, ut Arcam sibi fabricaret de lignis levigatis, id est, dolatis, & perpolitis, tum ad arctiorem, & aptiorem compagem, tum ad ele-gantiam, tum ut commodius illi-nirentur bitumine, ut obseruat Cornelius, quod expressè præce-pit Deus, Et bitumine linites intrinsecus, & extrinsecus. Mystice exponit hunc locum de Ecclesia Hugo Cardinalis: Facti tibi Arcam, verba sunt Patris ad Filium, præci-pientis, ut edificet sibi Arcam, id est, Ecclesiam. Et hanc quidem bitu-mine linites intrinsecus, & extrinsecus, Bitumen, quod est gluten in-dissoluble, significat charitatem Ec-clesie. Quamdiu Arca Ecclesiæ hoc charitatis & unitatis bitumine fuitlinita, inter omnes adversita-tum procellas, gentium, Judæo-charita-rum, & hæreticorum inflitus ste-tit imperterrita, & infracta, sicut enim nayis bene compacta, & bi-tumine illita nullo aquarum im-petu mergitur, sic Aquæ mul-tæ (tribulationum & persecu-tionum) non potuerunt extingue-re charitatem, nec flumina obruent illam, nempe charitatem, & quandiu hæc stabit immobilis, etiam insuperabilis perma-nebit

Ec-

Ecclesia, aquæ multæ, imò nec portæ inferni prævalebūt adversus eam, sed compage, & bitumine charitatis soluto, *divisa mergitur.* Non quòd Ecclesia universalis vel mergi, vel perire omnino possit, sed bene partes divisa, & Ecclesiæ particulares, per discordiam & scissionem ab Ecclesia universali justo Dei iudicio, separandæ, & mergenda. Unde Orientale totum Imperium ab Ecclesia Catholica penitus abscissum in Saracenorum manus devenit? *Divisum mergitur,* ob internas scissiones, & ipsas Christianorum discordias, qui urbem Constantinopolitanam è fauibus immanis Turci ci Cerberi eripere neglexerunt, ipsis inter se divisi. Quis Cypri-
num, quis majorem partem Hungariæ, quis novissimè Can-
diæ, quis magnam partem Po-
daliorum, & Poloniæ, Turcarum
Discordia potentia subjicit? *Discordia regnorum* tam intestina iporum regno-
rum, quàm aliorum principum Christianorum, ob similitates succursum denegantium: Quæ causa, quòd hodiéque Romanum Imperium, & Germaniæ nostræ insuperabilis potentia ita profundè mergitur, & pene submergitur? *Discordia Divisa mergitur.* Hæc enim humanarum rerum necessitas: *Divisa perire.* Infallibilis enim est consequen-
tia: *Divisum est cor eorum,* Ergo, nunc interibunt. Iam actum est: Cyprianus; Tunica enim incon-

facta divisione, & scissione, peri-
re necesse est. Unde cùm Discordia ad in-
teritum, & damnum, non tam privatum, quàm publicum Ec-
clesiæ vergat, non mirum, quòd summè Deus eam abomi-
netur. Obtulit corpus suū sponte tortoribus flagellandum, & vul-
nerandum, Vnigenitus Dei Fi-
lius, neque ullum à verberi-
bus, & dolorosis plagiis mem-
brum totius corporis esse immu-
ne voluit, & flagellis, & spi-
nis, & clavis, & lanceæ totum
se exponens, ita ut neq; sanguini-
nis gutta in corpore reman-
se rit, quàm pro salute nostra non
effuderit, etiam reliquum illud
sanguinis, quod in cordis æra-
rio reconditum habebat, lan-
ceâ hauiendum volens. Inter-
tim tamen non exiguâ admiratio-
ne dignum est, quòd Dei Fi-
lius usum à se invicem separan-
dum membrum, imò nec os
commiuendum caverit: *Os non Iean. 6.
v. 36.*

Imò neque admittere susti-
nuit, ut tunica sua inconsuti-
lis, desuper contexta per to-
tum, inter milites scissa divide-
retur, sed quid tanta Dei Filio
de tunica sua cura? Nempe ob
singulare mysterium, & doctri-
nam, indivilum esse voluit Chri-
stus tunicam suam inconsuti-
lem, *Hoc unitatî sacramentum,* s. Cypri-
hoc vinculum concordiæ, asserit S. Ius.

Ccc 3 su-

stutis, & vestis Christi est Unitas, Concordia, & Charitas, uti bene etiam advertit meus Seraphicus,

*Factum
ex vise-
ribus
Christi.*

S. Boni.
5.c.2.

*vernum, vel vestu serica; Vestu ar-
diat. t.t.*

s. c. 2.

qui etiam bene considerandum monet, quod Alter vestis sunt vel de velleribus animalium, vel vestu lancei; vel de corticibus herbaceis vesti linea; vel de vesteribus sancti, & de vesceribus Christi: Vnde designaverit dicit Apostolus: Iduimus Domnum nostrum IESVM Christum. Quia quidem a genere de Charitate Dei, ac proximi intelligi possunt, quam lacerari & scindi severissime prohibet Deus. Alter, & congrue ad intentionem S. Athanasius.

*Fideles
sunt ve-
stis Chri-
sti.*

sermone in festo Ascensionis.

IX. *Difor-
dia divi-
nitates*

Eadem ratione, quia per corpus Christi Ecclesia, per membra autem fideles (quorum Caput Christus est) significantur, ideo os in corpore suo confringi, aut membra a membro divelli non est passus. Hinc pessimum illorum, & Deo maximè exosum crimen infert Doctor Seraphicus; scissionem fraternalę charitatis, & rupturam concordiae:

S. Bonav. *Ecclesia* (inquit ille) scinditur, que serm. 2. est Tunica Domini inconsutile; un- Dom. 23. de rancorosi priores videntur Crucifixoribus, qui dixerunt: Non scin- damus eum. Sed pergit ulterius

argumentari Seraphicus: *Imò Et mem-
non solum tunicam, sed & membra bra-
Corporis Christi scindunt, quod Cru-
cifixores non fecerunt;* vides ergo, quim periculum sit odium frater- num, scissio charitatis, & con- cordiae, per quam non solum Tunica, sed ipsum Corpus Christi, Ecclesia scilicet scinditur, & destruitur.

Quare serio pro conservan- *Vnitas
nobis su-
vanda,
Ephel. 4.
v.v.*

da Ecclesiae integritate, ac quiete monet Apostolus: Objecro ita-

que vos ego rivulus in Domino, ut

digne amuleta vocazione, qua vo-

cati es, solliciti servare unitatem

spiritus in vinculo pacis. Addit-

que efficax motivum. *Vnum*

corpus, & unus spiritus, sicut voce-

ti es in una spe vocations refra-

ac si diceret, cum in unum cor-

pus, & quasi ad unum spiritum

vocati sitis, etiam spiritum u-

nitatis habere necesse est. Con-

cludit etiam pacis & unitatis ad-

hortationem alio motivo Do-

ctor gentium: Vnus Dominus, Sub uno

ina fides, unum baptismus. Citem er-

go (glossatur Cornelius) unum Cornelius

omnes habeamus Dominum, unum hic.

fidem, unum baptismus, quid re-

stat, nisi ut tot vinculis colligati,

imò uniti, amemus, colamus, &

servemus hanc spiritus unitatem?

Per quam & Ecclesiam, & nos-

metipso conservabimus.

Carbones igniti invicem jun-

*Carbones
eti seipso in calore vivos con-*

servant, disiuncti emoriuntur: extin-

Unde bene de his: Extinguiunt, guuntur.

si di-

si distinguimur. Sic & fideles quam-
diu sollicitè conservant unita-
tem pacis , etiam ferventem , &
ignitum Dei spiritum in se con-
servant , sed divisi extinguiun-
tur , & emoriuntur . Extingui-
mum , si distinguimur ; Ne er-
go extinguamur , non distin-
guamur , sed in unum spiritum ,
& in unum corpus vocati , etiam

in unitate , & pace colligati ma-
neamus , ut tanquam commen-
bra Christi , & concives teire-
stris Jerusalem , quæ ædificatur
ut civitas , etiam ad illam , quæ
superius est Jerusalem perve-
nire , ibique Deum de facie ad
faciem aspiciendo , securâ pacis
æternæ visione gaudere
mereamur. Amen.

DISCUR-